

BIULETYN BAŁTYCKI

W I L B I

Nr.

Wilno, dn. 10 grudnia 1932 r.

89.

T r e ś ć n u m e r u :

ŁOTWA.

Kronika: 1. Chwianie się koalicji. 2. Cielens o polsko-rosyjskim i francusko-rosyjskim pakcie o nieagresji. 3. Kolejne antypolskie wystąpienie „Pehdeja Brihdi”. 4. Regulacja stosunków ekonomicznych między Łotwą a Estonją. 5. Nowy kandydat monarchistów łotewskich na tron bałtycki. 6. Delegacja łotewska do Londynu. 7. Memorjał łotewski do rządu amerykańskiego w sprawie spłaty długów. 8. Wznowienie rokowań handlowych z Rosją. **2x**

ESTONJA.

Kronika: 1. Pierwsze dekrety rządu estońskiego. 2. Sprawa nominacji posła estońskiego w Rydze. 3. Nauka języka polskiego w Estonji. 4. Eksport kartofli. 5. Zamówienia Rosji Sowieckiej. 6. Dochody państwowe.

FINLANDJA.

Kronika: 1. Dymisja rządu Sunili. 2. Delegacja sowiecka w Helsingforsie.-

---§---

ŁOTWA. 1. C h w i a n i e s i ę k o a l i c j i . „Pehdeja Brihdi” /275/: Nigdy jeszcze w łonie koalicji rządowej nie było tak wielkiej różnicy zdań, co obecnie. Najwięcej niezadowolonia wykazują letgalczyki. O ile nie wyrzekną się oni swych postulatów, może nastąpić kryzys rządowy.

2. C i e l e n s o p o l s k o - r o s y j s k i m i f r a n c u s k o - r o s y j s k i m p a k c i e o n i e a g r e s j i . „Socjaldemokrats” /273/: Fakt ratyfikacji przez Polskę paktu o nieagresji z Rosją bez uwzględnienia sprzymierzonej Rumunii, świadczy, że Polska pragnie poważnie porozumieć się z Sowietami i zapewnić sobie wolne ręce w stosunku do nacjonalistycznych Niemiec na wypadek, gdyby te ostatnie próbowały siłą rewidować swe granice wschodnie.

Na pierwszy rzut oka mogłoby się zdawać, że porozumienie polsko-sowieckie może zaszkodzić małym państwom nadbałtyckim. W miarę zmniejszania się przeciwieństw pomiędzy Polską a Rosją, maleć również może rola i waga państw bałtyckich, które przez wyzyskiwanie tych przeciwieństw zapewniają sobie korzyści. Korzyści te byłyby jednak sukcesem jednodniowym. Stabilizacja stosunków pokojowych między Polską a Rosją wpłynie również na stabilizację sytuacji politycznej państw bałtyckich, czego nie można nie doceniać. Z tego więc punktu widzenia z uznaniem powitać należy ratyfikację polsko-sowieckiego i francusko-sowieckiego paktów o nieagresji, zapewniających stabilizację pokoju w Europie wschodniej i mających duże znaczenie w regulacji stosunków gospodarczych.

3. K o l e j n e a n t y p o l s k i e w y s t ą p i e n i e „P e h d e j a B r i h d i”. „Pehdeja Brihdi” w Nr. 273 zamieszcza kolejny napastliwy artykuł w stosunku do mniejszości polskiej na Łotwie, atakując szczególnie ks. Wierzbickiego z Ilkusksty, rozpowszechniającego wśród Polaków modlitewniki i obrazki N.M. Panny, Królowej Polski. „Pehdeja Brihdi” dowodzi, że kult do „Królowej Polski” przekształca się w kult do ościennego państwa. Najsmutniejszym, według „Pehdeja Brihdi” objawem jest to, że idee Polski Mo-carstwowej są zaszczepiane wśród młodzieży na Łotwie drogą tworzenia organizacji pod dziwnymi nazwami, jako to: harcerze im. Józefa Poniatowskiego, skauci im. Tadeusza Kościuszki, harcerki im. Królowej Jadwigi i t.d.

4. R e g u l a c j a s t o s u n k ó w e k o n o m i c z n y c h m i ę d z y Ł o t w ą a E s t o n j ą . „Latvijas Kareivis” /274/: Łotewski chargé d'affaires w Tallinie Freimann złożył w tych dniach wizytę estońskiemu ministrowi Spraw Zagranicznych

przyczem omówiono sprawę różnic zdzeń, jaka wynikła pomiędzy Estońskim a Łotewskim Bankami państwowymi.

5. Nowy kandydat monarchistów Łotewskich na tron bałtycki. "Pehdeja Brihdi" /274. XII.32/: Monarchiści Łotewscy, jak wiadomo, dążą do stworzenia królestwa bałtyckiego i osadzenia w niem dynastji Gedymina. Na kandydata do tronu był upatrzony ks. Sanguszko-Lubartowicz. Obecnie jednak monarchiści zdecydowali uważać za kandydata jednego z członków rodziny Czartoryskich.

6. Delegacja Łotewska do Londynu. "Pehdeja Brihdi" /274/: W najbliższej przyszłości uda się do Londynu delegacja Łotewska w sprawie traktatu handlowego i uregulowania długów wojennych. Wyjazd delegacji nastąpi prawdopodobnie po wyjaśnieniu sprawy raty długów Łotewskich względem Ameryki.-

7. Memorjał Łotewski do rządu amerykańskiego. "Latvijas Kareivis" /276/: Rząd Łotewski zwrócił się do rządu amerykańskiego z memorjałem w sprawie odłożenia terminu płatności raty długów, przypadającego na dzień 15 grudnia r.b. Rząd Łotewski powołuje się na ciężkie straty, jakich doznała Łotwa w czasie wojny i na nieotrzymanie przez nią żadnych reparacyj. Memorjał wskazuje pozatem na gwałtowne kurczenie się eksportu Łotewskiego do Ameryki i zapasu walut obcych w Banku Łotewskim.

8. Wznawienie rokowań handlowych z Rosją. "Latvis" /z 7.XII.32/: W ostatnich dniach rząd Łotewski prowadzi ożywione rokowania z Rosją w sprawie paktu handlowego. Ze względu na to, że rokowania drogą dyplomatyczną odbywają się bardzo powoli, w najbliższych dniach zostanie wysłana do Moskwy część delegacji Łotewskiej. O ile rokowania przebiegać będą gładko, to uda się do Moskwy pozostała część delegacji.

ESTONJA. 1. Pierwsze dekrety rządu estońskiego. "Siegodnia" /340/: Opublikowana została ustawa o nadzwyczajnych pełnomocnictwach udzielonych nowemu rządowi przez parlament. Ustawa ta weszła już w życie. M-stwo Gospodarki Narodowej opracowało już szereg postanowień, które mają się ukazać, jako dekrety już na podstawie nowej ustawy. M.innemi wprowadzony zostanie podatek od określonych poborów i stałych dochodów. Dochody z tytułu tego nowego podatku zużyte będą na walkę z bezrobociem. Pozatem przewidziany jest dekret w sprawie rewizji działalności przedsiębiorstw przemysłowych i nominacji komisarzy cen.

2. Sprawa nominacji posła estońskiego. "Siegodnia" /340/: Były naczelnik państwa Strandman udaje się w końcu grudnia do Paryża, jako poseł estoński we Francji. Sprawa nominacji posła estońskiego w Rydze pozostaje otwarta. W każdym razie przed Nowym Rokiem nik nie będzie mianowany na to stanowisko.

3. Nauka języka polskiego w Estonji. "Vaba Maa" /288/: 7 grudnia odbył się akt otwarcia kursów języka polskiego przy "Lidze Obrony Kraju" - "Kaitseliit", w którym wzięli udział: poselstwo polskie, działacze z Łotewsko-polskiego związku przyjaźni i szefowie "Ligi Obronnej".

Lekcje języka polskiego będą prowadzili: przedstawiciel wojskowy Polski kpt. G.Radomski, p.J.Kulczycka, p.Janina Frykaczówna z konsulatu polskiego.

4. Eksport kartofli. "Vaba Maa" /289/: Do 1 grudnia wywieziono ze zbiorów tegorocznych 14.500 quintali kartofli /w roku ub. - 30.000 qu ./.. W listopadzie wywieziono 5 tys. qu. /w r.b. 22.600 qu./

Głównym konsumentem kartofli była Finlandja; można liczyć w przyszłości na eksport kartofli do Szwecji i Anglii, Włoch i Hiszpanji.

5. Z a m ó w i e n i a R o s j i S o w i e c k i e j ."Rev.Ztg." /281/: Rosja Sowiecka zamówiła w Estonji transport mięsa na sumę 220 tys.koron oraz 15.000 par obuwia na sumę 130.000 koron.

Podpisanie umowy zależy od zgody Banku Estońskiego, ponieważ za powyższe towary Rosja proponuje spłatę w wekslach z terminem jednorocznym.

6. D o c h o d y p a ń s t w o w e ."Rev.Ztg."/282/:W ciągu pierwszych 8 miesięcy 1932 r. dochody państwa wynosiły 42.917.353 koron o 10.970.000 kor. /20,3%/ mniej, niż w roku ubiegłym w tymże okresie.

Najdotkliwszy spadek wykazały dochody z cel /o 27,6%/ i z kolei żelaznych /o 21,3%/.

Dochody z opłat stempl. zmniejszyły się o 18,3%

" " monop.spir. " " 1 %

" " poczt,telef.i telegr. " " 11 %.

FINLANDJA:1.D y m i s j a r z ą d u S u n i l i ."Siegodnia" /340/: Od pewnego czasu już zanosilo się na kryzys gabinetowy w związku z projektem reglamentacji renty. 9 grudnia premier Sunilla oświadczył, iż rząd jego podaje się do dymisji.

2. D e l e g a c j a s o w i e c k a w H e l s i n g f o r - s i e ."Siegodnia" /340/: Na zaproszenie fińskich sfer przemysłowych przybyła z Moskwy do Helsingforsu sowiecka delegacja gospodarcza. W skład delegacji wchodzi: członek komisariatu handlu wewnętrznego Dwojłacki, przedstawiciel komitetu zakupu utensyliów elektrycznych Adamski, kierownik działu zakupu maszyn Chilkow i inni.

Delegacja sowiecka spędzi w Helsingforsie 7 - 10 dni w celu zaznajomienia się z sytuacją przemysłu fińskiego.

x

x

x

